

І. О. Шпак

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті проаналізовано зміст підготовки викладачів дисциплін економічного спрямування до реалізації педагогічних технологій. З'ясовано, що для ефективного використання педагогічних технологій викладачі дисциплін економічного циклу повинні опанувати такими професійно значущими вміннями, як: інтелектуальні; організаторсько-конструктивні; інформаційно-гностичні; методичні; комунікативні. Доведено, що особистісно-професійні якості викладачів суттєво впливають на вибір напрямів здійснення ними професійної діяльності, сприяють забезпеченню творчого характеру вирішення професійних завдань. Найбільш значущими особистісно-професійними якостями щодо ефективного використання викладачами педагогічних технологій вважаються такі: цілепокладання, вміння відповідати за свої дії, активність й ініціативність, професійна креативність, вміння спілкуватися, емоційна стійкість, енергійність, здатність до ризику, до рефлексії.

Взагалі, підготовка викладачів дисциплін економічного циклу до використання педагогічних технологій виступає обов'язковою складовою вдосконалення їхнього професіоналізму, котрий спрямовано на підвищення якості професійної діяльності, самореалізацію на особистісному та професійному рівні, поступовий розвиток професійних якостей.

Готовність викладачів дисциплін економічного циклу до використання педагогічних технологій визначено в якості стійкого інтегративно особистісного утворення педагога, яке включає як професійні мотиви, цілі, цінності, знання та вміння, так і особистісні якості, котрі сприяють ефективному навчанню здобувачів вищої освіти в галузі економіки.

Виходячи з цього, викладачеві дисциплін економічного циклу необхідно знати суть педагогічних технологій, їхні можливості та доцільність використання в освітньому процесі й специфіку їх реалізації у ході викладання економічних дисциплін. Отже, проведене дослідження підтверджує висновки науковців про те, що всі структурні складові готовності викладачів економічних дисциплін до успішного використання педагогічних технологій виступають взаємопов'язаними та

взаємозумовленими між собою та однаково важливими для організації професійно-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Ключові слова: підготовка, викладач, економічні дисципліни, заклад вищої освіти, педагогічні технології.

Shpak I. O. Content of training teachers of economic disciplines to use pedagogical technologies. *The article analyzes the content of training teachers of economic disciplines for the implementation of pedagogical technologies. It has been found that teachers of economic disciplines have to master such professionally significant skills as intellectual, organizational and constructive, information-gnostic, methodical, communicative for the effective use of pedagogical technologies. It has been proved that teachers' personal and professional qualities significantly affect the choice of their professional activities, contribute to solving professional problems in a creative way. The most significant personal and professional qualities for the effective use of pedagogical technologies by teachers are goal setting, ability to be responsible for their actions, activity and initiative, professional creativity, communication skills, emotional stability, vitality, ability to take risks, to reflect.*

Actually, the training of teachers of economic disciplines to use pedagogical technologies is a mandatory component of improving their professionalism which is aimed at enhancing the quality of professional activity, self-realization at the personal and professional level, the gradual development of professional qualities.

The readiness of teachers of economic disciplines to use pedagogical technologies is defined as a stable integrative personal formation of teachers which includes professional motives, goals, values, knowledge and skills, and personal qualities that contribute to effective training of students of economics. Based on this, the teacher of economic disciplines has to know the essence of pedagogical technologies, their capabilities and feasibility of use in the educational process and the specifics of their implementation while teaching economic disciplines. Thus, the study confirms the findings of scholars that all structural components of the readiness of teachers of economic disciplines to use pedagogical technologies successfully are interconnected, interdependent and equally important for the organization of professional and pedagogical activities in higher education.

Keywords: *training, teacher, economic disciplines, higher education institution, pedagogical technologies.*

Вступ. Зміни, котрі відбуваються в політичній, соціальній, культурній та економічній сфері українського суспільства формують більш високі вимоги до підготовки спеціалістів, які будуть конкурентоздатними на ринку праці. Для успішного розв'язання зазначеного завдання необхідним виступає підвищення якості економічної освіти.

Так, у законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року

(2013), Концепції розвитку економічної освіти в Україні (2004), Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (2016) та ін. наголошено на необхідності підвищення рівня професіоналізму викладачів вищої школи.

Зазначені зміни в свою чергу потребують використання педагогічних технологій як традиційних, так і інноваційних.

Узагальнення науково-педагогічних джерел дозволяє стверджувати, що різні аспекти теорії та практики підвищення якості професійної підготовки викладача вищої школи, його педагогічної майстерності знайшли відбиття у працях таких учених, як: А. Алексюк, Ю. Бойчук, В. Бондар, В. Гриньова, В. Лозова, О. Пехота, О. Попова, О. Романовський та інші. Особливості економічної освіти в ракурсі підготовки до підприємницької діяльності вивчали Д. Алфімов, О. Камишанченко, С. Лукаш, С. Мельников, К. Старченко та інші. Специфіку підготовки майбутніх викладачів економічного профілю досліджували Н. Бірюкова, І. Козинець, О. Кравчук, О. Падалка, В. Петрук, Д. Разуменко, О. Шпак, В. Щербина та інші науковці.

Однак, незважаючи на значну кількість праць, що присвячені різним питанням економічної освіти, проблематика змісту підготовки викладачів дисциплін економічного профілю до використання педагогічних технологій не знайшла свого належного вивчення.

Мета та завдання. Мета статті полягає у визначенні змісту підготовки викладачів дисциплін економічного спрямування до реалізації педагогічних технологій.

Методи дослідження. В процесі наукового пошуку використані, як теоретичні – аналіз наукової літератури для порівняння різних точок зору вчених на досліджувану проблему, визначення її теоретичних засад і категорійного апарату, а також обґрунтування змісту та особливостей підготовки викладачів дисциплін економічного спрямування до використання педагогічних технологій, так і емпіричні (анкети, тести, здійснення експертної оцінки, ранжування, спостереження) методи для визначення рівня готовності викладачів дисциплін економічного фаху до використання педагогічних технологій.

Результати. Заклади вищої освіти завжди мали і мають потребу у високопрофесійних викладачах. Педагог ЗВО повинен бути не тільки дослідником, спеціалістом у певній галузі знань, а і практиком, який здатний трансформувати наукові знання, структурувати їх, зробити доступними та зрозумілими для студентів. Крім того, від нього вимагається відповідна психолого-педагогічна та методична підготовка, в тому числі стосовно використання сучасних педагогічних технологій. Як свідчить аналіз діяльності закладів вищої освіти, викладацький склад кафедр економічного профілю поповнюється переважно науково-педагогічними кадрами, котрі не мають такої підготовки.

Звернемо увагу на те, що в довідниковій літературі поняття «підготовка» та «професійна підготовка» розглядається в двох значеннях:

- як *процес* передачі майбутнім фахівцям необхідних знань і вмінь;
- як *результат* зазначеного процесу, котрий спрямований на оволодіння знаннями, уміннями, навичками, якостями, трудовим досвідом та нормами поведінки спеціаліста, котрі надають йому можливість успішно працювати у певній професії.

Виходячи з цього, в сучасній науковій літературі термін «підготовка» пов'язують з терміном «готовність». Отже, результатом підготовки викладачів економічних дисциплін виступає їх *готовність до використання педагогічних технологій*.

З'ясуємо суть понять «підготовка» та «готовність» викладачів до виконання різних видів діяльності за фахом.

У словниках під терміном «готовність» розуміють: 1) згоду, бажання здійснювати діяльність, певне психологічне налаштування; 2) стан чи властивість чогось готового (Busel, 2001; Slovnyk ukrainskoї movy, 1975). У загальному визначенні готовність до певної діяльності передбачає достатню розвиненість таких якостей, як: фізичні, психічні, інтелектуальні тощо, котрі необхідні для її успішної реалізації.

Вивчення та узагальнення науково-педагогічних матеріалів дає підстави констатувати розмаїття підходів фахівців до тлумачення суті та структури готовності педагогічного працівника (вчителя, викладача та інших) до професійно-педагогічної діяльності, під якою розуміють:

- професійні знання, уміння, навички, якості, властивості, позитивне ставлення до виконання педагогічної діяльності (Honcharov, 2014);
- характеристику професійної підготовки, котрій притаманна сформованість у майбутніх фахівців необхідних цілей, мотивів, знань, умінь, навичок, досвіду діяльності та особистісних якостей (Deinychenko, 2016);
- формування особистості фахівця з такою структурою, між складовими якої спостерігається функціональна залежність (Viievskа, Krasovska & Shkiria, 2011);
- потреби, інтереси, мотиви, цінності й інші психологічні утворення особистості, котрі забезпечують готовність до діяльності (D'yachenko & Kandybovich, 1976).

Таким чином, під *готовністю викладача економічних дисциплін до професійної діяльності* розуміємо високий рівень його професійної підготовки, котрій притаманний високий рівень професійної спрямованості та інтегрована система відповідних компетентностей, які сформовані як на науково-методичному, так і технологічному рівнях викладання економічних дисциплін, котра сприяє ефективності освітнього процесу, творчій самореалізації викладача.

Вивчення та узагальнення підходів учених до структури поняття «готовність педагога до проведення професійної діяльності», в структурі готовності викладача економічних дисциплін до використання педагогічних технологій можна виокремити такі складові, як-от: мотиваційно-ціннісна, інтелектуально-гностична, операційно-технологічна, особистісно-креативна.

Розкриємо зміст зазначених структурних складових.

Мотиваційно-ціннісна складова готовності викладачів економічних дисциплін до використання педагогічних технологій спрямована на розвиток та вдосконалення психологічних здібностей, творчих характеристик педагога; розвиток та корекцію в нього вмінь та навичок, від яких безпосередньо залежить успішне використання педагогічних технологій в освітньому процесі.

Мотиваційна складова особистості викладача пов'язана, насамперед, з його професійно-педагогічною сферою, позитивним ставленням як до педагогічної діяльності, так і до професійного самовдосконалення, особистісними потребами, інтересами, цінностями, ідеалами й іншими психологічними особливостями, котрі сприяють реалізації інших структурних компонентів. Мотивація приводить до стимуляції інтелектуальних та емоційно-вольових процесів у викладача, сприяє сталості його професійних поглядів та уподобань (Deinychenko, 2016).

Мотиваційно-ціннісна складова виступає характеристикою психологічної готовності викладача до використання педагогічних технологій. При цьому поділяємо погляди М. Д'яченко і Л. Кандибовича (D'yachenko & Kandybovich, 2003), котрі наголошують, що психологічна готовність виступає визначальною, фундаментальною умовою успішного виконання будь-якого виду діяльності.

У процесі проведеного дослідження можна констатувати, що однією із умов професійної підготовки викладачів дисциплін економічного профілю до використання педагогічних технологій виступає *педагогічна спрямованість*, котра, за думкою вчених (Deinychenko, 2016; Dubaseniuk, 2006), є провідною якістю фахівця та включає професійно-педагогічні мотиви, цінності, інтерес до організації професійної діяльності (Dubaseniuk, 2006). Саме зазначена спрямованість, котра проявляється у чіткій мотивації педагога, знаходить своє відображення в розумінні суспільної значущості особистісної діяльності, прагненні здобути позитивні педагогічні результати в процесі навчання студентів, розумінні професійних цінностей та установок викладача, визначає стан його готовності до успішної педагогічної діяльності.

Під професійною спрямованістю педагога розуміють суб'єктне зусилля, котре необхідне для виконання певного виду діяльності і яке визначається *рівнем мотивації*, тобто комплексом мотивів (Zimnyaya, 1997).

Згідно з результатами проведеного пілотажного дослідження (взяло участь 125 осіб), мотивація викладачів до професійного вдосконалення визначається переважно такими мотивами, як-от: соціальні (25 %), мотиви досягнення результатів (40 %), особистісні мотиви (підвищення професійного рівня, просування по службі) (34 %), професійно-пізнавальний інтерес, прагнення вдосконалити власні професійні знання та уміння (25 %), інші стимули (10 %). Звернемо увагу на те, що більшість викладачів визначали декілька мотивів.

Таким чином, найбільш дієвими елементами мотиваційно-ціннісної складової готовності викладачів дисциплін економічного спрямування до використання педагогічних технологій можна уважати такі: професійно-педагогічну спрямованість; мотивацію досягнень; ціннісне ставлення викладачів до набуття та вдосконалення професійної компетентності; установку на опанування педагогічними технологіями й використання їх при організації освітнього процесу; наявність особистісних стимулів щодо професійного самовдосконалення.

Отже, мотиваційно-ціннісна складова готовності викладачів економічних дисциплін до використання педагогічних технологій сприяє долученню педагога до активної участі у відповідній підготовці, передбачає формування позитивного ставлення до неї та чітке усвідомлення її значущості стосовно підвищення власного професіоналізму, прагнення до самовдосконалення в певній професійній галузі. Також зазначена складова готовності викладача дисциплін економічного профілю до використання педагогічних технологій передбачає регулятивну функцію та виступає підґрунтям, на якому відбувається організація процесу, який вивчається.

Інтелектуально-гностична складова готовності викладача до впровадження педагогічних технологій включає сформованість у нього певних психолого-педагогічних та спеціальних знань, котрі необхідні викладачеві для реалізації зазначеного напрямку професійної діяльності. Перелічені знання сприяють новому типу педагогічного та економічного мислення, розвивають професійний світогляд сучасного викладача.

До *основних психолого-педагогічних знань* викладачів економічного профілю, які необхідні їм для ефективного впровадження педагогічних технологій, можна віднести такі:

- методологічні, які передбачають знання провідних концепцій вищої освіти, принципів і закономірностей педагогічних процесів тощо. Готовність викладачів до впровадження педагогічних технологій вимагає від них педагогічно доцільного вибору концептуальних положень, орієнтації в основних напрямках професійного навчання та ін. При цьому педагогічні концепції викладачів повинні відповідати загальній концепції закладу освіти та специфічним умовам курсів, навчальних дисциплін, які викладаються (Korzhakov, 2001);

- загальнотеоретичні – включають знання загальних цілей, змісту, форм та методів навчання; професійні знання з конкретного курсу, або навчальної дисципліни, котру викладає педагог;

- методичні – полягають у знанні основ методики викладання економічних дисциплін; практичного володіння методами педагогічного впливу в процесі вивчення дисциплін економічного циклу;

- організаційно-педагогічні, котрі передбачають знання основних положень освітнього менеджменту і теорії управління освітньою діяльністю здобувачів вищої освіти; знання способів та прийомів організації навчального процесу; способів проведення педагогічної комунікації;

- нормативно-законодавчі – включають знання нормативної та законодавчої бази організації вищої освіти;

- психологічні – знання провідних теорій, законів і понять як загальної, вікової, так і педагогічної психології, основних психологічних особливостей молодого покоління, механізмів та суті розумової діяльності, психологічних положень щодо засвоєння знань, прояву уяви, здібностей, знання провідних методик вивчення особистості.

Спеціальні знання, котрі характеризують готовність викладачів економічних дисциплін до використання педагогічних технологій, включають:

- *знання теоретичних засад використання педагогічних технологій* (їхню суть, структуру, класифікацію, принципи та особливості використання, специфіку окремих технологій та ін.);

- *технологічні знання* (інтернет-сервіси, інформаційні комунікаційні технології, способи створення електронних підручників, посібників, особливості використання технічних, аудіо та відеозасобів, інтерактивних методів організації занять та ін.).

Безсумнівно, для ефективного здійснення будь-якої професійно-педагогічної діяльності викладачам недостатньо тільки теоретичних знань, а їм також необхідні відповідні вміння (зокрема, використання педагогічних технологій в конкретних умовах). Виходячи з цього, зміст ***операційно-технологічної складової*** в структурі професійної готовності педагогів, які викладають дисципліни економічного профілю, до використання педагогічних технологій розкриємо через призму *професійно-педагогічних умінь*, котрі, в свою чергу, знаходять реалізацію через сукупність послідовних дій, що базуються на теоретичних знаннях та спрямовані на розв’язання завдань професійної освіти майбутніх фахівців.

Враховуємо те положення, що цикл розв’язання педагогічного завдання зводиться до відомої тріади «мислити – діяти – мислити» та чітко співпадає з провідними компонентами організації педагогічної діяльності й відповідними їм вміннями (Robotova, 2002).

Звернемо увагу на те, що для ефективного використання педагогічних технологій викладачі дисциплін економічного циклу повинні опанувати такими професійно значущими вміннями, як: *інтелектуальними, організаторсько-конструктивними, інформаційно-гностичними, методичними, комунікативними*.

Дієве впровадження викладачами дисциплін економічного профілю сучасних педагогічних технологій тісно пов’язане з вміннями педагогів правильно організувати як свою діяльність, так і навчально-пізнавальну діяльність студентів у процесі використання педагогічних технологій. Таким чином, викладачі мають оволодіти певними вміннями, котрі визначено нами як ***організаторсько-конструктивні***. До зазначеної сукупності вмінь відносимо: організаційні вміння, проєктивні вміння, інформаційно-гностичні вміння, інформаційно-технічні й дидактично-мобілізаційні вміння.

Повністю поділяємо думку таких фахівців, як: О. Гречаник, В. Гриньова, В. Дейниченко, Н. Кабусь, Н. Кузьміна, Л. Мітіна, О. Попова та деяких інших, котрі відзначають, що успішність різних видів професійної діяльності залежить не тільки від рівня теоретичної та практичної готовності педагогів, а і від сформованості у них значимих особистісно-професійних якостей. З огляду на це, важливим компонентом готовності викладачів дисциплін економічного спрямування до впровадження педагогічних технологій виступає **особистісно-креативний компонент**, котрому притаманна сформованість особистісно-професійних якостей викладача, розвиненість професійного мислення, здатність до професійного творчого вдосконалення.

Особистісно-професійні якості викладачів суттєво впливають на вибір напрямів здійснення ними професійної діяльності, сприяють забезпеченню творчого характеру вирішення професійних завдань (Kabus, 2018). Таким чином, особистісно-професійні якості викладачів дисциплін економічного спрямування розглядаємо в якості суб'єктивних чинників досягнення успіху щодо підготовки до використання педагогічних технологій.

Найбільш значущими особистісно-професійними якостями щодо ефективного використання викладачами педагогічних технологій вважаються такі: цілепокладання, вміння відповідати за свої дії, активність й ініціативність, професійна креативність, уміння спілкуватися, емоційна стійкість, енергійність, здатність до ризику, до рефлексії.

Виходячи з того, що якості особистості це не вроджені властивості, то і професійні якості, котрі виступають синтезом задатків та набутих властивостей особистості, також підлягають розвитку в результаті спеціально організованої підготовки педагогів до використання педагогічних технологій. Доцільно також наголосити, що професійно-особистісні якості викладачів тісно взаємопов'язані між собою.

Обговорення. Проведене дослідження підтверджує висновки науковців про те, що всі структурні складові готовності викладачів економічних дисциплін до успішного використання педагогічних технологій виступають взаємопов'язаними та взаємозумовленими між собою та однаково важливими для організації професійно-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Висновки. Таким чином, підготовка викладачів дисциплін економічного циклу до використання педагогічних технологій виступає обов'язковою складовою вдосконалення їхнього професіоналізму, котрий спрямовано на підвищення якості професійної діяльності, самореалізацію на особистісному та професійному рівні, поступовий розвиток професійних якостей.

Готовність викладачів дисциплін економічного циклу до використання педагогічних технологій визначено в якості стійкого інтегративно особистісного утворення педагога, яке включає як професійні мотиви, цілі,

цінності, знання та уміння, так і особистісні якості, котрі сприяють ефективному навчанню здобувачів вищої освіти в галузі економіки.

Виходячи з цього, викладачеві дисциплін економічного циклу необхідно знати суть педагогічних технологій, їхні можливості та доцільність використання в освітньому процесі й специфіку їх реалізації у ході викладання економічних дисциплін.

Структуру готовності викладачів дисциплін економічного циклу до використання педагогічних технологій представлено як єдність мотиваційно-ціннісної, інтелектуально-гностичної, операційно-технологічної, особистісно-креативної складових.

ЛІТЕРАТУРА:

- Введение в педагогическую деятельность : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / под ред. А. С. Роботовой. М. : Издательский центр «Академия», 2002. 208 с.
- Великий тлумачний словник сучасної української мови [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
- Вієвська М. Г., Красовська Л. І., Шкіря Н. Л. Менеджмент вищої економічної освіти : [навч.-метод. посібник]. Львів : Магнолія 2006, 2011. 346 с.
- Гончаров Д. О. Підготовка майбутніх учителів до виховної роботи в процесі організації студентського самоврядування : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Х., 2014. 308 с.
- Дейниченко В. Г. Підготовка майбутніх учителів гуманітарного профілю до навчання старшокласників проектної навчально-пізнавальної діяльності: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Х., 2016. 340 с.
- Дубасенюк О. А. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: моногр. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. 321 с.
- Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психологические проблемы готовности к деятельности. Минск, 1976. 176 с.
- Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психология высшей школы : учеб. пособие. Минск : Тест, 2003. 352 с.
- Зимняя И. А. Педагогическая психология: [учеб. пособ.]. Ростов-на-Дону : Феникс, 1997. 477 с.
- Кабусь Н. Д. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх соціальних педагогів до сталого розвитку соціальних груп : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Х., 2018. 590 с.
- Коржаков А. М. Методология и культура педагога. К. : Наукова думка, 2001. 169 с.
- Словник української мови. К. : Наукова думка, 1975. Т.6. 832 с.

REFERENCES:

- Robotova, A. S. (Ed.) (2002) Vvedenie v pedagogicheskuyu deyatel'nost' [Introduction to pedagogical activity]: ucheb. posobie dlya stud. vyssh. ped. ucheb. Zavedenij. M. : Izdatel'skij centr «AkademiYA», 208 s. (in Russian).
- Busel, V. T. (Ed.) (2001) Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great interpretation dictionary of modern Ukrainian language]. K.; Irpin : VTF «Perun», 1440 s. (in Ukrainian).
- Viiev'ska, M. H., Krasov'ska, L. I. & Shkiria, N. L. (2011) Menedzhment vyshchoi ekonomichnoi osvity [Management of Higher Economic Education] : [navch.-metod. posibnyk]. Lviv : Mahnoliia 2006, 346 s. (in Ukrainian).
- Honcharov, D. O. (2014) Pidhotovka maibutnikh uchyteliv do vykhovnoi roboty v protsesi orhanizatsii studentskoho samovriyaduvannia [Preparation of future teachers to educational

- work in the process of organizing student self-government]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 «Teoriia i metodyka vykhovannia». Kh., 308 s. (in Ukrainian).
- Deinychenko, V. H. (2016) Pidhotovka maibutnikh uchyteliv humanitarnoho profilu do navchannia starshoklasnykiv proektnoi navchalno-piznavalnoi diialnosti [Preparation of future teachers of the humanitarian profile to training senior pupils of design educational and cognitive activity]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 «Teoriia i metodyka profesiinoi osvity». Kh., 340 s. (in Ukrainian).
- Dubaseniuk, O. A. (2006) Profesiino-pedahohichna osvita: suchasni kontseptualni modeli ta tendentsii rozvytku [Professional and Pedagogical Education: Modern Conceptual Models and Development Trends]: monohr. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 321 s. (in Ukrainian).
- D'yachenko, M. I. & Kandybovich, L. A. (1976) Psikhologicheskie problemy gotovnosti k deyatelnosti. [Psychological problems of readiness to activity] Minsk, 176 s. (in Russian).
- D'yachenko, M. I. & Kandybovich, L. A. (2003) Psikhologiya vysshej shkoly [Psychology of higher school]: ucheb. posobie. Minsk : Test, 352 s. (in Russian).
- Zimnyaya, I. A. (1997) Pedagogicheskaya psikhologiya [Pedagogical psychology]: [ucheb. posob.]. Rostov-na-Donu : Feniks, 477 s. (in Russian).
- Kabus, N. D. (2018) Teoretychni i metodychni zasady pidhotovky maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do staloho rozvytku sotsialnykh hrup [Theoretical and methodological principles of preparation of future social educators to sustainable development of social groups]: dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Kh., 590 s. (in Ukrainian).
- Korzhakov, A. M. (2001) Metodologiya i kul'tura pedagoga. [Methodology and culture of teacher]. K. : Naukova dumka, 169 s. (in Russian).
- Slovnyk ukrainskoi movy. (1975) [Dictionary of the Ukrainian language]. K. : Naukova dumka, T.6. 832 s. (in Ukrainian).

Інформація про авторів:

Шпак Інна Олександрівна:

ORCID0000-0003-4900-1197, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, Харківський міжнародний медичний університет, Харків, вул. Молочна, 38, Україна, 61001

e-mail: 1org.life@gmail.com

Information about the authors:

Shpak Inna Oleksandrivna:

ORCID0000-0003-4900-1197, Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D., lecturer, Department of Humanities and Socio-Economic Disciplines, Kharkiv International Medical University, Kharkiv, Molochna st., 38, Ukraine, 61001

e-mail: 1org.life@gmail.com

Цитуйте цю статтю як: Шпак І. О. Зміст підготовки викладачів дисциплін економічного профілю до використання педагогічних технологій. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2021. № 50. С.184-193.
DOI: 10.34142/23128046.2021.50.17

Дата надходження статті до редакції: 15.03.2021 р.
Стаття прийнята до друку: 31.03.2021 р.